

UNA AGULLA EN UN SAC DE PALLA

28 de febrer de 1835

Sabia que aquell dia marcaria un abans i un després en les nostres vides.

Jo estava al seu costat, en un cotxe de camí a l'entrega de premis dels millors descobriments científics de l'any perquè la meva companya estava nominada al premi al millor descobriment astronòmic. Havia fet història al ser la primera dona al ser nominada a un premi de tal prestigi, a més de ser la primera dona al cobrar en un ofici científic i la primera dona de la història que va aconseguir que li publicuessin el seu treball en la *Royal Society*, esdeveniments que òbviament van repercutir a certes conseqüències.

Se sentien veus que provenien de l'exterior acompanyats d'un aire de superioritat, doncs tots els homes que es trobaven allà tenien raons per sentir-se orgullosos de la seva feina. Percebia com la meva companya se sentia incòmoda, com si no fos un lloc per ella, com si fos una agulla en un sac de palla.

Baixem del cotxe. Ulls que ens apuntaven amb la mirada i seguien el nostre rastre. Veus que descrivien el que ells sentien en veure-la: repugnància, resignació i infravaloració. Només per ser dona.

Jo mateixa, per ser també una dona, vaig sentir les barreres com mai les havia sentit ja que, per molt que em criés en una família que no em ficava entrebancs per aconseguir el meu somni de ser científica com el meu avi, el cert és que un cop surts d'aquesta bombolla, per molt que tu sàpigues el que és realment correcte, la societat i el que diguin ells sempre manarà per sobre de la teva veritat i del que hauria de ser correcte segons el teu criteri, o això almenys és el que vaig pensar aquella nit a l'entrega de premis, tot i no haver arribat al nivell d'excel·lència de la meva companya.

Recordo que ens vam asseure a primera fila, on totes les mirades ens podien apuntar, mirant-nos i fins i tot alguns sexualitzant-nos. Era impossible sentir-se tranquil·la ni gaudir d'aquella nit que en principi tenia per objectiu que els seus integrants se sentissin afortunats i orgullosos dels seus descobriments, i sincerament no crec que ningú fos capaç de fer-ho.

Clarament, Caroline Herschel no va pujar a l'escenari a rebre, tot i el seu enorme esforç i treball per arribar a descobrir objectes de cel profunds tals com noves nebuloses i cúmuls d'estrelles, a més de ser la primera dona en descobrir un cometa. Segons el meu criteri, poca gent estava al nivell de Herschel en aquella sala però, tot i això, no va guanyar.

No vaig rebre reacció de part d'ella al veure que no havia guanyat, i no només això, sinó que a més la gent se n'alegrava, com si ja s'ho esperés des del primer moment en què la van nominar als premis. Vaig pensar que allò havia de canviar, que les dones no tenim per què sentir-nos malament per fer el que desitgem, per tenir somnis que van més enllà de voler cuidar nens o netejar cases i per fer-nos valorar.

El pitjor és que quan Herschel es feia petita, se sentia un aire de tranquil·litat i de satisfacció de part del públic, com si existissin dos bàndols diferents, com si fos una

guerra que ningú havia pactat ni parlat, però que existia. Llavors vaig sentir tanta impotència que vaig decidir que jo mateixa plantaria cara al sistema i que ningú ens tornaria a infravalorar ni a fer fora d'un lloc de treball per ser d'un determinat gènere que ni nosaltres mateixos hem pogut escollir. Com si l'atzar de la genètica pogués arribar a determinar la teva vida.

Aquí comença la meva història per capgirar les regles, per fer d'aquest món un món més just per les dones, per combatre les desigualtats de gènere en l'àmbit científic on la presència femenina mai ha estat ben vista. Ho faig per la meva àvia que volia ser química i no va poder, ho faig per la meva mare que volia ser enginyera i no va poder, ho faig per mi que vull ser física i ho estic aconseguint, i ho faig per la meva filla que possiblement voldrà ser científica i ho aconseguirà.

Em dic Ada Lovelace i el meu marit és Charles Babbage, un matemàtic i científic britànic de prestigi. En la meva història és important tenir-lo en compte perquè va ser gràcies a ell que vaig poder exercir com a enginyera matemàtica, ja que en aquesta època si una dona volia arribar a un lloc de prestigi no ho podia fer per si mateixa, sinó que ho havia de fer a través d'un home, sempre que aquest li consentís. Per sort, vaig poder dedicar-me a la informàtica, una àrea nova que estava essent creada, així que va ser el millor moment per mi per dedicar-me a descobrir nous mecanismes sobre el funcionament de tota aquella maquinària. El primer que vaig fer va ser programar, convertint-me en la primera persona en haver programat mai, però encara va ser més important quan vaig descobrir el primer algoritme que pogués processar una màquina, obrint un nou àmbit, el de la robòtica.

Sentia com cada vegada em coneixia més gent, però d'alguna manera, mai em vaig sentir ben valorada, ja que no estava ben vist que les dones es dediquessin a aquestes professions on els homes exercien en abundància. Van ser moltes les vegades en què em van dir que jo no hauria d'estar allà perquè els hi estava traient el lloc de treball, van ser moltes les vegades que em van fer sentir malament per voler seguir el meu somni, i van ser moltes les vegades en què em vaig sentir com una agulla en un sac de palla, com la Caroline Herschel en aquella entrega de premis. Sincerament, tot i que no m'agradava escoltar aquesta mena d'opinions, el cert és que a vegades pensava que potser sí que tenien raó i que el millor per mi seria deixar-ho, abandonar i fer feliços als del meu voltant, però després pensava, seré jo feliç si ho deixo tot enrere? La meva resposta clara i concisa era que no, així que cada dia m'aixecava amb un únic objectiu: no rendir-me per arribar a la meta, la qual no tractava d'aconseguir cap premi, sinó de crear un espai per les dones que socialment es considerava masculí, i que a més la dona no fos jutjada per ser-hi.

Com a homenatge a la meva feina, el Departament de Defensa dels Estats Units va nomenar a un tipus de llenguatge de programació "Ada" en honor meu, i aquí va ser on les reaccions de la gent es van enfosquir, ja que el meu nom no era l'únic candidat i el fessin servir el meu nom va enfurismar a molta gent, arribant a rebre insults cap a la meva persona pel fet de ser dona.

Per complicar més la situació, em van nominar a una entrega de premis dedicats a l'enginyeria informàtica dels millors descobriments que s'havien dut a terme durant el darrer any i, per sorpresa meva, no em vaig sentir estranya, perquè ja estava acostumada,

però va ser impressionant no sentir-me anguixada com a la primera entrega de premis que vaig assistir amb Herschel, ja que jo hi anava amb aquella idea.

Puja el presentador de la gala de premis a l'escenari, obre el sobre, el meu cor bateja més que mai perquè sabia el que significaria allò, que les dones també podem, que podem ser igual de bones que els homes. Era el moment que tant havia esperat, ja que per molt que per mi tenir una estàtua d'or al menjador de casa meva no significués res, per a la societat sí, i guanyar aquell premi m'assegurava que les dones començaríem a ser més ben vistes en els àmbits científics, i qui sap si més tard també en altres àmbits com l'esportiu.

El fet és que tanta emoció es va tornar en una llàstima infinita de la meva ànima per alguns instants, com una muntanya russa on de pujada hi ha l'emoció i l'alegria per haver arribat on estàs, i de baixada la tristesa i la impotència al saber el que significa això, que no havia canviat res. Que encara cap dona no havia guanyat un premi científic ni tecnològic mai, i que segurament encara faltaria molt de temps per aconseguir-ho.

En aquesta història es veu reflectida la importància de seguir lluitant contra els estereotips de gènere, en aquest cas en l'àmbit científic, ja que perquè es produeixi un canvi de mentalitat de la societat a vegades poden passar anys, dècades i segles, però si alcem la veu contra aquestes injustícies podem fer que no siguin tants anys. Ada Lovelace va morir el 1852 i la primera dona en rebre el Premi Nobel va ser el 1903, concretament va ser Marie Curie al rebre el Premi Nobel de Física pel descobriment dels elements radioactius. Així que tot i que Lovelace no va poder veure a Curie guanyar el Premi Nobel, nosaltres sí que podem veure com conegudes nostres, companyes i familiars guanyen premis que abans eren inimaginables per una dona, així que només podem estar agraïts per la feina que van fer les dones en el seu moment perquè avui en dia, nosaltres i les pròximes generacions puguin gaudir d'un gran ventall de possibilitats sense fronteres.

~ Plèiades